

BOKRECENSIONER

Preskription och preklusion av fordringar – Innebörden av regleringen i preskriptionslagen och lagen om kallelse på okända borgenärer

Torkel Gregow

Gregows bok omfattar 181 sidor men innehåller en hel del viktig sakinformation inom två områden som inte behandlats ingående om man undantar Stefan Lindskogs bok om preskription som innehåller 774 sidor. Gregow är utomordentligt noggrann och genomlyser alla tänkbara situationer som kräver en rättslig bedömning och är sålunda en utomordentlig handbok för praktiker.

Ett intressant inslag i boken, är att Gregow i många stycken är djupt kritisk till Lindskogs uppfattning i flera sakfrågor. Detta är på sitt sätt hyggligt problematiskt då man i det praktiska rättslivet måste ha tydliga regler om vad som gäller.

Gregow gör gällande att enligt Lindskog är tidpunkten för ett avtals ingående avgörande för beräkning av preskriptionstiden beträffande alla slags ur avtalet härflytande fordringar också skadestånd och andra anspråk. Som exempel nämner Gregow att enligt Lindskogs mening skall utgångspunkten för beräkning av preskriptionstiden för en borgesmans regresskrav räknas från tidpunkten för gäldenärens utfästelse mot borgenären eller då rättsförhållandet mellan gäldenären och borgesmannen uppkom. Enligt Gregow har HD emellertid i flera fall intagit en annan ståndpunkt än vad som följer av Lindskogs principiella inställning (s 50).

Enligt Gregow hävdar Lindskog att om gäldenären i sin erkännandeförklaring har angett huvudförpliktelsens omfattning bör erkännandet normalt anses gälla endast vad som sålunda har angetts. Lindskogs uppfattning innebär som Gregow uppfattar honom att preskriptionsavbrott och därmed en ny preskriptionstid kan begränsas till en del av en fordran tex 60 000 kronor av en fordran om 100 000 kronor. Gregow menar att det inte finns något stöd för den uppfattning Lindskog hävdar och den skulle som nämnts medföra åtskilliga problem och ovisshet i praktiken. Det kan inte anses att den angivna ståndpunkten är uttryck för gällande rätt (s 80,81).

Gregow redovisar vidare att Lindskog hävdar att preskriptionsavbrott i princip inte gäller i förhållande till andra än den som företagit den preskriptionsavbrytande åtgärden. Gregow menar att det är svårt att finna något hållbart skäl för Lindskogs ståndpunkt. Det finns inte heller något stöd för uppfattningen i lagtexten eller i förarbetena. Lindskogs uppfattning kan enligt Gregow inte anses vara uttryck för gällande rätt (s 101).

Gregow redovisar ett principiellt intressant avgörande av HD nämligen rättsfallet NJA 2005 s 44. HD utgår från att preskription av en fordran inte i alla situationer gäller mot alla som kan ha ett ekonomiskt intresse av huruvida fordringen består. Gregow ifrågasätter om den synen på innebörden är korrekt. Enligt Gregows mening gäller preskription av en fordran mot var och en som har ekonomiskt intresse i saken. Enligt Gregow hävdar Lindskog en mening som kan sägas ligga i linje med HD:s uttalanden i 2005 års rättsfall (s 119).

Man kan förvånas över att två rättslärda giganter kan ha olika uppfattningar i så pass många frågor av juridisk teknisk art. En förklaring kan möjligen vara att Gregow är en uttalad rättspositivist dvs han menar att gällande rätt bestäms av lagtext, lagförarbeten och rättspraxis under det att Lindskog kan tillåta sig mer friare rättstolkningar med vägledning av subjektivt grundade ändamålsskäl. Detta kommer till uttryck i rättsfallet NJA 2009 s 291. Rättsfallet diskuterades vid ett seminarium på Centrum för

Commercial Law vid Stockholms universitet den 14 oktober 2010 och detsamma kritiserades bland annat av professor Mårten Schultz och närvarande praktiker.

Stockholm i augusti 2020
Rolf Åbjörnsson